

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 68/2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄
Συνεδρίαση της 8^{ης} Ιουνίου 2022**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ασημίνα Ροδοκάλη, Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Διονύσιος Χειμώνας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Αικατερίνη Γαλάνη, Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Μιχαήλ Τζουβάρας, Αντώνιος Παπαγεωργίου, Παναγιώτης Πανάγος, Ελένη Λευθεριώτου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητές: Αικατερίνη Γαλάνη, Παναγιώτης Πανάγος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους, Γεωργία Καπόρη, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 290428/6-11-2020 της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης, Διεύθυνσης Στέγασης, Τμήμα Στέγασης του e-ΕΦΚΑ, που υπογράφεται από τον Υποδιοικητή του.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: α) ποιος φορέας, ο e-Ε.Φ.Κ.Α. ή ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ., έχει την αρμοδιότητα να τηρεί τα αρχεία με συνταγές που συνοδεύουν λογαριασμούς φαρμακείων για τους οποίους έχει καταβληθεί στους συμβεβλημένους φαρμακοποιούς η αιτούμενη δαπάνη - επομένως δεν μπορούν να θεωρηθούν ληξιπρόθεσμη υποχρέωση - αλλά εκκρεμεί είτε η εκκαθάριση είτε η διενέργεια κατασταλτικού ελέγχου αυτών, β) ποιος εκ των δύο ανωτέρω φορέων επιβαρύνεται με τη δαπάνη αποθήκευσης αυτών των αρχείων.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ΄ Τμήμα), γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα συνοδευτικά αυτού στοιχεία του φακέλου, το συμπληρωματικό - διευκρινιστικό έγγραφο της ίδιας Υπηρεσίας (ερωτώσας) με αριθμό πρωτ. 359476/18-9-2021, καθώς και από τα έγγραφα των αρμοδίων Υπηρεσιών του ΕΟΠΥΥ, προκύπτει το εξής πραγματικό:

1. Με το από 19-1-2004 ιδιωτικό συμφωνητικό, το τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μίσθωσε από τους συνιδιοκτήτες Α.Θ. και Ι.Ε. για εννέα (9) έτη, με δυνατότητα παράτασης μέχρι τρία επιπλέον (3) έτη, το επί της οδού Αλ. Παπαδόπουλου, αρ. 1, ακίνητό τους, στους Αμπελόκηπους Θεσσαλονίκης, για τη στέγαση του αρχείου συντάξεων του ΙΚΑ Θεσσαλονίκης και της Φαρμακευτικής Υποδιεύθυνσης Θεσσαλονίκης, στο οποίο (μίσθιο) και μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου της μίσθωσης, φυλάσσονται μόνον συνταγές φαρμακείων Ν. Θεσσαλονίκης για τα έτη 1991 έως 5^ο του 1997 και όλο το έτος 1998, το οποίο έχει εκκαθαρισθεί. Επίσης φυλάσσονται συνταγές φαρμακείων υποκαταστημάτων επαρχίας για τα έτη 1988 έως 1997.

Ο εκ των συνιδιοκτητών του ανωτέρω ακινήτου Ι.Ε., με το από 14-1-2020 ηλεκτρονικό μήνυμα (email), γνωστοποίησε στον e-ΕΦΚΑ ότι από 1-2-2017 δεν καταβάλλεται πλέον η αποζημίωση (εξωσυμβατικής) χρήσης αυτού και ζήτησε την άμεση πληρωμή της, για το χρονικό διάστημα από 1-2-2017 έως και σήμερα. Με το με αριθμ. πρωτ. 183696/11-8-2020 έγγραφό του, το Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης της ΠΥΣΥ Κεντρικής Μακεδονίας του e-ΕΦΚΑ επιβεβαίωσε ότι, για το ανωτέρω ακίνητο έχει καταβληθεί αποζημίωση χρήσης μέχρι και τον Ιανουάριο του έτους 2017.

2. Το τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, θεωρώντας ότι βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας δεν υπάρχει θεσμικά η αρμοδιότητα, ούτε πρακτικά η δυνατότητα, να πραγματοποιηθεί η εκκαθάριση και η διενέργεια του κατασταλτικού ελέγχου των ανωτέρω λογαριασμών φαρμακείων από υπαλλήλους του, (εξαιτίας της μεταφοράς των υπαλλήλων των φαρμακευτικών υπηρεσιών του στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), υπέβαλε προς το ΝΣΚ το με αριθμ. πρωτ. Γ31/2663/15-09-2016 ερώτημα της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομοτεχνικών Υπηρεσιών, προκειμένου να γνωμοδοτήσει σχετικά με τον υπόχρεο φορέα για την τήρηση των εν λόγω αρχείων και την πληρωμή των μισθωμάτων των ακινήτων, στα οποία φυλάσσονται. Επί του ανωτέρω ερωτήματος εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 296/2016 ατομική γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε δεκτή από το Διοικητή του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με την οποία δόθηκε η απάντηση ότι από την ένταξη στον ΕΟΠΥΥ των υπηρεσιών του κλάδου υγείας παροχών σε είδος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και εντεύθεν, μόνο ο ΕΟΠΥΥ, διά των οργάνων του, είναι αρμόδιος για: α) την τήρηση, αποθήκευση και

φύλαξη των λογαριασμών φαρμακείων, των οποίων δεν είχε γίνει εκκαθάριση μέχρι της εν λόγω εντάξεως, αλλά είχε καταβληθεί στους συμβεβλημένους με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ φαρμακοποιούς το συνολικό ποσό της δαπάνης που αυτοί είχαν αιτηθεί και β) την ανάληψη και καταβολή της δαπάνης τηρήσεως, αποθηκείσεως και φυλάξεως αυτών των λογαριασμών και την καταβολή των μισθωμάτων για τα χρησιμοποιούμενα μίσθια ακίνητα.

3. Σε συνέχεια της ανωτέρω γνωμοδότησης, η Δ/ση Στέγασης και Τεχνικών Υπηρεσιών του Ε.Φ.Κ.Α. ενημέρωσε, με το με αριθμ. πρωτ. Γ23/53/20-01-2017 έγγραφό της, τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ότι από 1-2-2017 προτίθεται να σταματήσει την καταβολή αποζημίωσης χρήσης των αποθηκών, στις οποίες φυλάσσονται λογαριασμοί φαρμακείων στην περιοχή της Θεσσαλονίκης. Επιπλέον, απέστειλε το με αριθμ. πρωτ. Γ23/53/20-01-2017 έγγραφο προς το Περιφερειακό Υποκατάστημα Μισθωτών Θεσσαλονίκης, προκειμένου να διακόψει την καταβολή της αποζημίωσης χρήσης.

Με το με αριθμ. πρωτ. ΔΒ4Γ/3675/6-3-2017 έγγραφο, ο (τότε) Πρόεδρος του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., απαντώντας στο προαναφερθέν έγγραφο του Ε.Φ.Κ.Α., ανέφερε ότι η διαχείριση των εν λόγω λογαριασμών δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Δ/σης Φαρμάκου του Ε.Ο.Π.Υ.Υ..

4. Ο Υποδιοικητής του ΕΦΚΑ, με το με αριθμ. πρωτ. Γ23/1126/18-4-2018 έγγραφό του προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και τις Υ.Π.Ε., επικαλούμενος μεταξύ άλλων και τη 296/2016 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ, επισήμανε την αναγκαιότητα να ληφθεί απόφαση από τον αρμόδιο φορέα του Υπουργείου Υγείας, σχετικά με τη διαχείριση των εν λόγω συνταγολογίων και συνταγών φαρμακείων.

5. Ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. απέστειλε προς όλες τις Περιφερειακές Διευθύνσεις του το με αριθμ. πρωτ. ΔΒ4Γ/Γ55/15οικ.30495/25-7-2018 έγγραφο, με το οποίο ζήτησε την παραλαβή των κιβωτίων και σάκων με λογαριασμούς φαρμακείων καθώς και των σχετικών αποθηκευτικών χώρων όπου φυλάσσονται, με νόμιμη διαδικασία παράδοσης. Η όλη, όμως, διαδικασία δεν προχώρησε, εξαιτίας των προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την καταγραφή του υλικού, το οποίο, (κατά την ερωτώσα υπηρεσία), συνήθως δεν είναι διαχειρίσιμο, προφανώς λόγω του μακρού χρόνου παραμονής του, των ακατάλληλων χώρων αποθήκευσης αυτού, της ύπαρξης βιολογικών παραγόντων, της ανύπαρκτης θωράκισης στα καιρικά φαινόμενα κλπ.

6. Με το με αριθμ. πρωτ. ΔΑ5Δ/100/10/οικ.19018/21-05-2019 έγγραφό της, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., επικαλούμενη και το με αριθμ.

πρωτ. 436116/200163/22-04-2019 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ενημέρωσε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 97 του ν. 4486/2017, μεταφέρονται και επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ε.Φ.Κ.Α. οι κλάδοι υγείας που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., εξαιρουμένων των φορέων τ. ΟΠΑΔ, τ. Οίκος Ναύτου και τ. ΤΑΥΤΕΚΩ. Επιπλέον, στο ίδιο έγγραφο, αναφέρεται ότι στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. θα μεταφερθεί από τον Ε.Φ.Κ.Α. το αρχειακό υλικό και οι λογαριασμοί των ιδιωτικών φαρμακείων που αφορούν τους ανωτέρω εξαιρουμένους τέως Φορείς, ενώ το αρχειακό υλικό και οι λογαριασμοί ιδιωτικών φαρμακείων όλων των υπολοίπων πρώην Ταμείων θα παραμείνουν σε αποθηκευτικούς χώρους του Ε.Φ.Κ.Α., προκειμένου ο Φορέας αυτός να έχει άμεση πρόσβαση, για τυχόν περαιτέρω έλεγχο και εκκαθάρισή τους. Εντούτοις, στο εν λόγω έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δεν εξετάστηκε το ζήτημα του κατά το νόμο προσδιορισμού των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που, σύμφωνα με την πιο πάνω διάταξη, μόνον αυτές μεταφέρονται και βαρύνουν τελικά τον e-ΕΦΚΑ. Κατόπιν των ανωτέρω, η ερωτώσα Υπηρεσία έθεσε τα εν θέματι ερωτήματα.

7. Το κρινόμενο ερώτημα εισήχθη αρχικώς και συζητήθηκε στο ΣΤ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ., κατά τη συνεδρίαση της 31-3-2021, χωρίς να εκδοθεί σχετική γνωμοδότηση μέχρις ότου παρασχεθούν, - κατόπιν του ακολουθήσαντος με αριθμ. πρωτ.129827/Φ.96/13-4-2021 εγγράφου του Γραφείου Νομικού Συμβούλου e-Ε.Φ.Κ.Α., που κοινοποιήθηκε και στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. -, διευκρινίσεις, από την αρμόδια Υπηρεσία επί συγκεκριμένων θεμάτων.

Στη συνέχεια, μετά τις διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν από την αρμόδια Υπηρεσία με το με αριθμ. πρωτ. 359476/18-9-2021 έγγραφο της Δ/σης Στέγασης του e-ΕΦΚΑ, το ερώτημα εισαχθέν εκ νέου προς συζήτηση κατά τη συνεδρίαση του ΣΤ' Τμήματος της 19-1-2022, αναβλήθηκε προκειμένου να συγχρεωθεί για τον από κοινού χειρισμό με το Γραφείο Νομικού Συμβούλου στον ΕΟΠΥΥ, στο οποίο και διαβιβάστηκε με την με αριθμό πρωτ. 9687/21-1-2022 εντολή της Προέδρου του ΝΣΚ.

8. Μετά και τις διευκρινίσεις που αρμοδίως παρασχέθηκαν κατά τα αμέσως προαναφερόμενα, το ερώτημα αφορά στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και e-Ε.Φ.Κ.Α. σχετικά με το ποιος από τους δύο φορείς υποχρεούται να τηρεί αρχεία με τις συνταγές των φαρμακείων (αυτές που εκτελούν τα φαρμακεία), οι οποίες συνοδεύουν τους λογαριασμούς των φαρμακείων που έχουν εξοφληθεί, (άρα, κατά τη γνώμη της ερωτώσας υπηρεσίας, δεν είναι ληξιπρόθεσμες), προκειμένου να γίνει η εκκαθάριση ή ο κατασταλτικός έλεγχος και ποιος από τους δυο φορείς

βαρύνεται με τη δαπάνη αποθήκευσης των εν λόγω αρχείων, τα οποία στεγάζονται στο ακίνητο της οδού Παπαδοπούλου, στη Θεσσαλονίκη.

Σημειωτέον ότι με το ανωτέρω διευκρινιστικό έγγραφο, που υπογράφεται από τον αναπληρωτή Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Στέγασης του e-ΕΦΚΑ, υποβάλλονται απαραδέκτως, κατ' άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 4831/2021, ελλείπει υπογραφής του αρμοδίου οργάνου και νέα υποερωτήματα στο πλαίσιο του αρχικώς νομίμως υποβληθέντος, τα οποία για το λόγο αυτό δεν εισάγονται προς εξέταση ενώπιον του Τμήματος.

Νομοθετικό Πλαίσιο.

9. Στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 εδαφ. β, 5 παρ. 7, 7 παρ. 1 εδαφ. β, 8 παρ. 1 και 2, και 9 παρ. 6 του ν. 4831/2021 «*Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) και κατάσταση των λειτουργιών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις*» (Α'170), ορίζονται, τα ακόλουθα:

Άρθρο 4

«Αρμοδιότητες του ΝΣΚ

1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους και ιδίως:

α)...β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης».

Άρθρο 5

«.....7. Λειτουργοί του ΝΣΚ, στους οποίους έχει ανατεθεί ο χειρισμός ερωτημάτων ή υποθέσεων αρμοδιότητας άλλης Τακτικής Ολομέλειας ή Τμήματος από αυτά στα οποία υπάγονται οι υπηρεσιακές μονάδες όπου υπηρετούν, εισηγούνται και εφόσον φέρουν το βαθμό του Αντιπροέδρου του ΝΣΚ ή του Νομικού Συμβούλου του Κράτους, συμμετέχουν στη σύνθεση της Τακτικής Ολομέλειας ή του Τμήματος που εξετάζει το ερώτημα ή την υπόθεση.[...].».

Άρθρο 7

«Αρμοδιότητες Τμημάτων και Ολομέλειας

1. Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α).... β) σε ερωτήματα της Βουλής των Ελλήνων, της Προεδρίας της Κυβέρνησης, της Διοίκησης, των Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ. και Ανεξάρτητων Αρχών, των οποίων η νομική υποστήριξη έχει ανατεθεί στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, των ΑΕΙ, εφόσον αυτό προβλέπεται ειδικά, καθώς και σε ερωτήματα Υπουργού για θέματα άσκησης ελέγχου και εποπτείας ή γενικότερης σημασίας στα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 8, γ). [...].».

Άρθρο 8

«Γνωμοδοτική αρμοδιότητα ΝΣΚ

1. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, με τα αρμόδια όργανά του, γνωμοδοτεί σύμφωνα με τις περ. α` και β` της παρ. 4 των άρθρων 7, 8, 9, 20 και την περ. δ` της παρ. 4 του άρθρου 21, σε ερωτήματα: α) της Βουλής των Ελλήνων και της Προεδρίας της Κυβέρνησης, β) της Διοίκησης, που υπογράφονται από Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό, καθώς επίσης και από Γενικό, Ειδικό ή Υπηρεσιακό Γραμματέα, εφόσον οι τελευταίοι είναι ειδικά εξουσιοδοτημένοι προς τούτο και μόνο για θέματα της αρμοδιότητάς τους, γ) των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ανεξάρτητων Αρχών, των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο ΝΣΚ, που υπογράφονται από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο διοίκησής τους, εφόσον αφορούν σε ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, ενώ ερωτήματά τους, με γενικότερη σημασία υπογράφονται μόνο από τον αρμόδιο Υπουργό, δ) των Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, οι οποίοι μπορούν να απευθύνουν, για θέματα της αρμοδιότητάς τους, τοπικού μόνο ενδιαφέροντος, ερωτήματα στις υπηρεσιακές μονάδες του ΝΣΚ, που λειτουργούν στην έδρα τους. Ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος τίθενται υπόψη του αρμόδιου Υπουργείου, το οποίο, αν το κρίνει αναγκαίο, διατυπώνει σχετικό ερώτημα, και ε) των νομικών προσώπων των οποίων η νομική υποστήριξη δεν ανήκει στο ΝΣΚ, εφόσον τα ερωτήματα αυτά υποβάλλονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό και αφορούν σε θέματα άσκησης ελέγχου και εποπτείας του στο νομικό πρόσωπο ή είναι γενικότερης σημασίας.

2. Τα ερωτήματα πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και σαφή προσδιορισμό των προβληματισμών της Υπηρεσίας, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το ΝΣΚ, προκειμένου η Διοίκηση να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Τα ερωτήματα συνοδεύονται από τα σχετικά με το ερώτημα, έγγραφα στοιχεία. Ερωτήματα μισθολογικού περιεχομένου, καθώς και ερωτήματα που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του Δημοσίου, συνοδεύονται υποχρεωτικά από τις απόψεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και από τις απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχα. 3. [...].»

Άρθρο 9

«6. Η γνωμοδότηση, μετά την υπογραφή της, σύμφωνα με την παρ. 2, διαβιβάζεται στο αρμόδιο για την αποδοχή της όργανο. Η αποδοχή ή μη της γνωμοδότησης

διατυπώνεται ρητά στο σώμα του αντιτύπου της, με επισημειωματική πράξη, η οποία φέρει ημερομηνία και υπογραφή. Το αρμόδιο προς αποδοχή όργανο επιστρέφει στο Γραφείο ΝΣΚ που χειρίστηκε το ερώτημα τη γνωμοδότηση με την παραπάνω επισημειωματική πράξη. Μετά την αποδοχή της, η γνωμοδότηση αποτελεί πράξη δεσμευτική για τη Διοίκηση, το Ν.Π.Δ.Δ. ή την Ανεξάρτητη Αρχή και αναρτάται στο διαδίκτυο».

10. Στις διατάξεις του άρθρου 10, παρ. 1 και 3 του Κανονισμού Φαρμακευτικής Περίθαλψης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όπως αυτός έχει κυρωθεί και κωδικοποιηθεί με την με αρ. 83995/1980/19-1-1962 (Β'14) απόφαση του Υπουργού Εργασίας, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 του α.ν. 1846/1951 και όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του δυνάμει της με αριθμό φ.40021/10426/1412/22-5-2007 απόφασης του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Οι φαρμακοποιοί που συμβάλλονται με το Ι.Κ.Α. ΕΤΑΜ υποχρεούνται να εφαρμόζουν κατά τη σύνταξη των λογαριασμών τους, τις οδηγίες που τους δίδονται από το ίδρυμα προς το σκοπό αυτό και να υποβάλλουν τους λογαριασμούς τους με τις εκτελεσθείσες συνταγές κάθε μήνα και εντός των πέντε πρώτων εργάσιμων ημερών του επόμενου μήνα. Εκπρόθεσμες υποβολές δεν γίνονται δεκτές αλλά επανυποβάλλονται τον επόμενο μήνα 2. [...]».

3. Ανεξαρτήτως του χρόνου ελέγχου και εκκαθάρισης του λογαριασμού καταβάλλεται στο φαρμακοποιό, ύστερα από πρόχειρο λογιστικό έλεγχο και μετά από αφαίρεση των νόμιμων κρατήσεων, το πληρωτέο ποσό του λογαριασμού, τη δέκατη έβδομη (17η) εργάσιμη ημέρα από την υποβολή του λογαριασμού. Εάν κατά τον έλεγχο και εκκαθάριση του λογαριασμού προκύψει τελικό ποσό μικρότερο από αυτό που αιτείται ο φαρμακοποιός και έχει εξοφλήσει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, η διαφορά παρακρατείται από οποιονδήποτε από τους επόμενους λογαριασμούς του φαρμακοποιού, σε περίπτωση δε που δεν υποβληθεί νεότερος, η διαφορά αυτή αναζητείται κατά τις κείμενες διατάξεις για την αναγκαστική είσπραξη των καθυστερούμενων εισφορών του Ιδρύματος».

11. Στις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 1, 2 και 3, 18 παρ. 1 εδαφ. α και παρ. 2, 23 παρ.1, 28 παρ.1, 29 παρ.1 και 3 του ν. 3918/2011 «Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις» (Α' 31), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 17 «Σύσταση - Επωνυμία ΕΟΠΥΥ

1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) με την επωνυμία Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υγείας (εφεξής Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή Οργανισμός), το οποίο αποτελεί

Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με έδρα το Μαρούσι. Η έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού ορίζεται έξι μήνες μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.¹

2. Στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. μεταφέρονται και εντάσσονται ως υπηρεσίες, αρμοδιότητες και προσωπικό ο Κλάδος Υγείας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), με τις μονάδες υγείας του, το κέντρο διάγνωσης ιατρικής της εργασίας του ΙΚΑ με το σύνολο του εξοπλισμού του, οι Κλάδοι Υγείας του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) και του Οργανισμού Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ), ο Οργανισμός Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου (ΟΠΑΔ), όπως διαμορφώθηκε με τις διατάξεις του ν. 3655/2008 (Α' 58), ως προς τις παροχές σε είδος. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να μεταφέρονται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και άλλοι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί παροχής υγείας που λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. 4.[...].»

Άρθρο 18

«1. Σκοπός του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας είναι α. Η παροχή υπηρεσιών υγείας στους εν ενεργεία ασφαλισμένους, συνταξιούχους και τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους, των μεταφερόμενων φορέων, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τον προβλεπόμενο στο άρθρο 30 Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας του παρόντος νόμου. β.[...] 2. Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας παρέχεται στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: α) από τις Μονάδες Υγείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, β) από τους συμβεβλημένους με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΑΕΕ και τον ΟΠΑΔ ιατρούς και γ) από τους ιατρούς των Κέντρων Υγείας και των Περιφερειακών Ιατρείων...3. [...]»

Άρθρο 23

«Διοικητική οργάνωση.1.Οι υπηρεσίες του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. διακρίνονται σε Κεντρική και Περιφερειακές. Α. ... Β. α. Τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αποτελούν οι υφιστάμενες μονάδες των περιφερειακών υπηρεσιών υγείας του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., οι υγειονομικές υπηρεσίες αυτού που δεν αποτελούν οργανικές μονάδες και λειτουργούν μέχρι την εφαρμογή του παρόντος ενταγμένες στις υπηρεσίες ασφάλισης, οι υπηρεσίες Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. που ασκούν αρμοδιότητες σχετικές με παροχές ασθένειας σε είδος και λειτουργούν σε υπηρεσίες ασφάλισης, καθώς και οι περιφερειακές υπηρεσίες των

¹ Όπως η παράγραφος 1 έχει διαμορφωθεί με το άρθρο 72 παρ. 2 του ν. 3984/2011 (Α'150), το άρθρο 10 παρ. 1 και το άρθρο 13 παρ.11 του ν. 4052/2012 (Α'41).

λοιπών εντασσόμενων φορέων και κλάδων υγείας που ασκούν αρμοδιότητες σχετικές με παροχές ασθένειας σε είδος. Από τις περιφερειακές υπηρεσίες υγείας του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. εξαιρούνται οι υπηρεσίες νοσοκομειακής υποστήριξης, οι οποίες μεταφέρονται στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. β. Η ένταξη των περιφερειακών υπηρεσιών των μεταφερόμενων φορέων στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., σύμφωνα με το άρθρο 17 του παρόντος, δύναται να είναι σταδιακή και πραγματοποιείται με την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στην οποία καθορίζεται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης ... Γ. Σε κάθε νομό της χώρας συνιστάται μια Περιφερειακή Διεύθυνση..... Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις διαρθρώνονται στα παρακάτω Τμήματα: α) Τμήμα Παροχών Ασθένειας. β) Τμήμα Λογιστηρίου. γ) Τμήμα Φαρμακευτικής δ).... Αρμοδιότητες της Διεύθυνσης είναι η αναγνώριση, εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των εξόδων όλων των υφιστάμενων Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και ο έλεγχος της φαρμακευτικής δαπάνης των παροχών υγείας και παρακολούθησης τήρησης της φαρμακευτικής νομοθεσίας των συμβεβλημένων φαρμακοποιών [...]».²

Άρθρο 28

«Λογιστική και οικονομική λειτουργία

1. Το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού που προέρχεται από τους εντασσόμενους φορείς που εντάσσονται στον Οργανισμό, οι πόροι που προβλέπονται υπέρ αυτών από τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και η κινητή και ακίνητη περιουσία τους περιέρχονται στον Οργανισμό ως καθολικό διάδοχο αυτών, ο οποίος υπεισέρχεται στα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις τους..».

Άρθρο 29

«Λοιπές διατάξεις

1.Α) Ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. αποτελεί καθολικό διάδοχο των φορέων που εντάσσονται σε αυτόν ως προς τις υπηρεσίες και αρμοδιότητες που αφορούν αποκλειστικά παροχή υγείας σε είδος. Η καθολική διαδοχή του προηγούμενου εδαφίου καταλαμβάνει και το πάσης φύσεως προσωπικό, καθώς και δικηγόρους με έμμισθη εντολή, εφόσον μεταφέρονται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.» Β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας εγκρίνεται ο Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., με τον οποίο καθορίζεται το είδος, η έκταση, το ύψος των παροχών υγείας,

² Η περίπτωση Γ προστέθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 72 του ν. 3984/2011 (Α'150) και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 31 του ν. 4038/2012 (Α'14).

ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησής τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. 2.[...]. 3. Οι συμβάσεις των εντασσόμενων φορέων εξακολουθούν να ισχύουν έναντι του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. 4.[...].³

12. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 23 παρ. 1 Ββ του ν. 3918/2011 εκδόθηκε η με αριθμό Φ.80000/οικ.32115/2009 (Β' 3010/29.12.2011) απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υγείας, με την οποία μεταφέρθηκαν, μεταξύ άλλων, από 1.1.2012, στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. οι Περιφερειακές του Υπηρεσίες, ήτοι Νομαρχιακές Μονάδες Υγείας, οι Τοπικές Μονάδες Υγείας, τα Τοπικά Ιατρεία, τα Διαγνωστικά Κέντρα, οι Υγειονομικές Υπηρεσίες που δεν αποτελούσαν οργανικές μονάδες και λειτουργούσαν μέχρι τότε ενταγμένες στις υπηρεσίες ασφάλισης του Ιδρύματος κ.λπ., οι οποίες αποτελούσαν, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του π.δ. 266/1989, όπως η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του π.δ. 363/1992, μαζί με τις λοιπές αναφερόμενες εκεί υπηρεσίες, τις Υπηρεσίες Υγείας του ΙΚΑ, τα τμήματα φαρμακευτικού των περιφερειακών και τοπικών υποκαταστημάτων του ιδρύματος.

13. Στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1, εδαφ. α του ν. 4238/2014 «Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.), αλλαγή σκοπού Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και λοιπές διατάξεις» (Α' 38) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 8

«1. Σκοπός του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας είναι: α) Η αγορά υπηρεσιών υγείας για τους ασφαλισμένους, τους συνταξιούχους, καθώς και για τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους, των μεταφερθέντων φορέων, σύμφωνα με το οριζόμενα στον Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας του Οργανισμού...β). [...]».

14. Στις διατάξεις των άρθρων 51 παρ. 1 και 51 Α του ν. 4387/2016 «Ενιαίο σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού - Σύσταση Ε.Φ.Κ.Α. κλπ.» (Α' 85), όπως το άρθρο 51 Α προστέθηκε με το ν. 4670/2020 (Α' 42) ορίζονται, αντίστοιχα, τα εξής:

Άρθρο 51 «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης – Σύσταση - Σκοπός

1. Συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» αποκαλούμενο, στο εξής «Ε.Φ.Κ.Α.», το οποίο τελεί από την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και έχει την έδρα του στην Αθήνα. Από 1.1.2017, οπότε και αρχίζει η λειτουργία του ως φορέα κυρίας κοινωνικής ασφάλισης, εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α.

³ Όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 53 παρ. 2α και 2β του ν. 4368/2016 (Α' 21).

αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τα άρθρα 53 επ. και ο Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιοσδήποτε καθολικός διάδοχος αυτών. Το Ν.Α.Τ. και ο Ο.Γ.Α. εξακολουθούν και μετά την κατά τα ως άνω ένταξή τους, να διατηρούν αυτοτελή νομική προσωπικότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων. Ειδικά ως προς το Δημόσιο, περιέρχονται στον Ε.Φ.Κ.Α. οι εν γένει αρμοδιότητες που αφορούν τις συντάξεις του Δημοσίου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 53, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος».

Άρθρο 51 Α

«Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) μετονομάζεται από την 1.3.2020 σε «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενος στο εξής «ε-Ε.Φ.Κ.Α.». Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.), νοείται ο «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.)».

15. Στις διατάξεις του άρθρου 52 του ν. 4430/2016 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις» (Α' 205), το οποίο φέρει τον τίτλο «Εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), ως καθολικού διαδόχου των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης», και ειδικότερα στις παραγράφους 1 και 4 αυτού, και όπως η παράγραφος 4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 97 παρ. 1α του ν. 4486/2017 (Α' 115/7.8.2017), ορίζονται, αντίστοιχα, τα εξής:

Άρθρο 52

«1α) Ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) θα χρηματοδοτηθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό τα οικονομικά έτη 2016 και 2017 για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών του Οργανισμού, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί στις 30.4.2016 προς τα Φαρμακεία, λοιπούς συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας (ιατρούς, κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, εργαστήρια κ.λπ.), «φαρμακευτικές εταιρείες, προμηθευτές υγειονομικού και λοιπού υλικού κ.λπ.» [όπως προστέθηκε με το άρθρο 34 παρ.4 περ. α' του ν. 4447/2016 (Α' 241/23.12.2016)], ... β) Ως ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. νοούνται εκείνες που αφορούν τα πριν τις 31.12.2012 έτη και για τις οποίες έχουν εκδοθεί τα

προβλεπόμενα κατά περίπτωση, κατά το χρόνο υποβολής, παραστατικά στοιχεία και οι οποίες δεν έχουν εξοφληθεί. 2. [...].⁴

4. Μετά τις 30.6.2017 οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που προέρχονται από Φ.Κ.Α., των οποίων οι κλάδοι υγείας εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ, μεταφέρονται, παρακολουθούνται και βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ε.Φ.Κ.Α.. Εκκρεμείς δίκες που αφορούν διαφορές από τις ως άνω ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, συνεχίζονται από τον Ε.Φ.Κ.Α., χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης και οι δικαστικές αποφάσεις ισχύουν και εκτελούνται σε βάρος του προϋπολογισμού του Ε.Φ.Κ.Α.. Από τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των πρώην ΟΠΑΔ, πρώην Οίκου Ναύτου και πρώην ΤΑΥΤΕΚΩ και οι οποίες εξακολουθούν να παρακολουθούνται και να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και εξοφλούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. 5.[...].⁵

Πριν την ως άνω αντικατάστασή της, στην παράγραφο 4 του άρθρου 52 του ως άνω νόμου, οριζόταν ότι: «4. Η εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Οργανισμού που πραγματοποιείται από Φ.Κ.Α. των οποίων οι κλάδοι υγείας εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29 παρ. 10 του Ν. 3918/2011, όπως ισχύει, διενεργείται το αργότερο έως 30.6.2017».

16. Στις διατάξεις των παραγράφων 1⁶ και 13 του άρθρου 12 του ν. 4578/2018 «Μείωση ασφαλιστικών εισφορών και άλλες διατάξεις» (Α'200) ορίσθηκαν τα εξής:

Άρθρο 12

«1.α) Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του κλάδου υγείας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.), που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προς τα φαρμακεία, λοιπούς συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, όπως ιατρούς, κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, εργαστήρια, φαρμακευτικές εταιρείες, προμηθευτές υγειονομικού και λοιπού υλικού, και προς ασφαλισμένους των Φ.Κ.Α., εκκαθαρίζονται και πληρώνονται από τον e-ΕΦΚΑ μέχρι τις 30.6.2022.

⁴ Όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 34 παρ. 4 α του ν. 4447/2016 (Α'241) και το άρθρο 17 παρ. 1 του ν. 4529/2018 (Α'56).

⁵ Όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 97 παρ. 1 α του ν. 4486/2017 (Α'115) και το άρθρο 17 του ν. 4529/2018 (Α'56).

⁶ Η παράγραφος 1, όπως είχε διαμορφωθεί με την παράγραφο 1 του άρθρου 108 του ν. 4764/2020 (Α 256), τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε ως άνω με την παρ. 1 του άρθρου 85 του ν.4826/2021 (Α' 160).

Από τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του πρώην Ο.Π.Α.Δ. / Τομέας Ασφαλισμένων Δημοσίου, πρώην Οίκου Ναύτου και πρώην Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω., οι οποίες εξακολουθούν να παρακολουθούνται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του και εξοφλούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 52 του ν. 4430/2016 (Α` 205).

β) Ως ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, νοούνται εκείνες που αφορούν τα έτη από 1.1.2006 και εντεύθεν, για τις οποίες έχουν εκδοθεί τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, παραστατικά ή αποδεικνύεται η παροχή των υπηρεσιών ή η παραλαβή των προϊόντων και οι οποίες δεν έχουν εξοφληθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος [...].

13. Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών δύναται να καθορίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της εκκαθάρισης και πληρωμής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του κλάδου υγείας των Φ.Κ.Α. που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.».

17. Κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 13 του άρθρου 12 του ν. 4578/2018 εκδόθηκε η με αριθμ. οικ. 32377/1796/25-8-2020 (Β' 3520) κ.υ.α. του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Προσδιορισμός της διαδικασίας εκκαθάρισης και εξόφλησης από τον e-ΕΦΚΑ ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του κλάδου υγείας των τέως Φ.Κ.Α. που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.», στο άρθρο 1 της οποίας ορίζονται τα εξής:

«Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις κλάδου υγείας

1. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης αφορούν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του κλάδου υγείας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., προς τα φαρμακεία, λοιπούς συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας (ιατρούς, κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, εργαστήρια κ.λπ.), φαρμακευτικές εταιρείες, προμηθευτές υγειονομικού και λοιπού υλικού κ.λπ. και ασφαλισμένων των τέως Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, εξαιρουμένων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του πρώην Ο.Π.Α.Δ./Τομέας Ασφαλισμένων Δημοσίου, πρώην Οίκου Ναύτου και πρώην Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω., που αφορούν την περίοδο από 1.1.2006 έως την ένταξη εκάστου κλάδου υγείας στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και για τις οποίες έχουν εκδοθεί τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, παραστατικά ή αποδεικνύεται η παροχή των υπηρεσιών ή η παραλαβή των προϊόντων και οι οποίες δεν έχουν εξοφληθεί έως την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., συνάγονται τα ακόλουθα:

18. Η έκδοση γνωμοδότησης επί του παρόντος ερωτήματος καθιστά αναγκαία την αντιμετώπιση ως προκαταρκτικού του ζητήματος αν η, καταστάσα αμετάκλητη, με αριθμό 5327/2020 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (Διαδικασία Μισθωτικών Διαφορών) επηρεάζει την έκδοση γνωμοδότησης επί του ερωτήματος. Η απόφαση αυτή εκδόθηκε επί της με αριθμό 12480/10460/2019 ανακοπής του ΕΟΠΥΥ κατά της με αριθμό 4720/2019 διαταγής απόδοσης μισθίου και πληρωμής μισθωμάτων του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία διατάχθηκε ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. όπως αποδώσει στον Π. Α. τη χρήση του μισθίου ακινήτου (της οδού Αγαλιανού, Θεσσαλονίκη) και όπως καταβάλει το ποσό των 44.143,19 ευρώ για μισθώματα δεκαεπτά μηνών, από 10/2017 έως 02/2019. Με την απόφαση αυτή έγινε δεκτή η ως άνω ανακοπή, ακυρώθηκε η διαταγή απόδοσης μισθίου και πληρωμής μισθωμάτων και η από 02-05-2019 επιταγή προς πληρωμή, καθώς το δικάσαν Δικαστήριο δέχθηκε τον λόγο ανακοπής περί έλλειψης παθητικής νομιμοποίησης του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., κρίνοντας ότι νομιμοποιείται παθητικά ο ΕΦΚΑ, ως ειδικός διάδοχος στις αντίστοιχες υποχρεώσεις και χρηματικές οφειλές του μισθωτή ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενόψει και του γεγονότος ότι ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ουδέποτε παρέλαβε το επίδικο μίσθιο και ότι ο εκμισθωτής μέχρι και τον Ιανουάριο του έτους 2017 εισέπραττε τα μισθώματα από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και εν συνεχεία, από τον Ε.Φ.Κ.Α..

Η απόφαση αυτή επιδόθηκε στον (εκεί) αντίδικο στις 22-06-2020, όπως αυτό προκύπτει από την με αριθμό 6010^Ε/22-6-2020 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Θεσσαλονίκης Αθανασίου Κωτίτσα και κατ' αυτής δεν ασκήθηκε από της δημοσίευσής της (29-5-2020) έως και την 16^η -3^{ου} -2022 τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο, όπως τούτο προκύπτει από το με αριθμό 3997/16-3-2022 πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Πλην όμως, για το ίδιο μίσθιο ακίνητο, (της οδού Αγαλιανού), έχει εκδοθεί και η με αριθμό 14332/2018 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης επί της με αριθμό 115325/18505/2017 ανακοπής του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. κατά της με αριθμό 16543/2017 διαταγής πληρωμής των Π.Α. και Σ.Α. κατά του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., για τα οφειλόμενα μισθώματα των μηνών Φεβρουαρίου-Σεπτεμβρίου 2017 και κατά της από

24-10-2017 επιταγής προς πληρωμή. Με την απόφαση αυτή, το Δικάσαν Δικαστήριο, δέχθηκε μερικά την ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, ακύρωσε αυτήν, μερικά μόνο, ως προς το νόμιμο τόκο από τη δήλη ημέρα καταβολής κάθε οφειλόμενου μισθώματος και επικύρωσε αυτήν κατά τα λοιπά, δεχόμενη την υποχρέωση του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. όπως καταβάλει τα οφειλόμενα μισθώματα. Κατά της ανωτέρω απόφασης, ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. έχει ασκήσει έφεση, η συζήτηση της οποίας μέχρι σήμερα δεν έχει προσδιοριστεί.

Σημειωτέον, ότι το κρινόμενο ερώτημα αφορά σε αρχεία λογαριασμών φαρμακείων, τα οποία στεγάζονται στη Θεσσαλονίκη, στο ακίνητο της οδού Παπαδοπούλου.

Κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος η ως άνω, καταστάσα αμετάκλητη, με αριθμό 5327/2020 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (Διαδικασία Μισθωτικών Διαφορών) δεν αίρει τη γνωμοδοτική αρμοδιότητα του ΝΣΚ επί του κρινόμενου ερωτήματος, καθόσον αυτή αφενός δεν αποτελεί απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου και αφετέρου το εξ αυτής απορρέον δεδικασμένο καταλαμβάνει μόνο τους διαδίκους της συγκεκριμένης δίκης για την επίλυση της εκεί προβαλλόμενης διαφοράς. Σε κάθε περίπτωση, όμως, οι προαναφερόμενες δικαστικές αποφάσεις δεν πραγματεύονται αμιγώς τα νομικά ζητήματα που τίθενται με το κρινόμενο ερώτημα και δη στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 29 παρ. 3 του ν. 3918/2011, το οποίο ουδόλως έλαβαν υπόψη, πολύ, δε, περισσότερο δεν ερμήνευσαν κατά τη διατύπωση της κρίσης τους.

19. Με τις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 3918/2011 συστήθηκε, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), με σκοπό, μεταξύ άλλων, την παροχή υπηρεσιών υγείας στους εν ενεργεία ασφαλισμένους, συνταξιούχους και τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους, των μεταφερόμενων φορέων. Στον Οργανισμό αυτόν εντάχθηκαν ο Κλάδος Υγείας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Μισθωτών, (Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.), με τις μονάδες υγείας του και το Κέντρο Διάγνωσης Ιατρικής της Εργασίας του Ι.Κ.Α., οι κλάδοι υγείας του «Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων», (Ο.Γ.Α.) και του «Οργανισμού Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών» (Ο.Α.Ε.Ε.) και ο Οργανισμός Περιθαλψής Ασφαλισμένων του Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.). Ορίσθηκε δε ότι η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας παρέχεται στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: α) από τις Μονάδες Υγείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, β) από τους συμβεβλημένους με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΑΕΕ και τον ΟΠΑΔ ιατρούς και γ) από τους ιατρούς των Κέντρων Υγείας και των Περιφερειακών Ιατρείων. Άλλωστε κατά τη διάταξη του

άρθρου 28 παρ. 1 του ίδιου νόμου, στην οποία μεταξύ άλλων ορίζεται ότι η κινητή και ακίνητη περιουσία των εντασσόμενων φορέων περιέρχεται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ως καθολικού τους διαδόχου και με βάση το γεγονός ότι τα αρχεία των λογαριασμών αποτελούν κινητή περιουσία των ενταχθέντων φορέων ως συνυφασμένα με παροχή υγείας σε είδος, αυτά (αρχεία) περιήλθαν μετά την ένταξη των π. Ταμείων στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ο οποίος και είναι αρμόδιος για τη φύλαξη και τη διαχείρισή τους και την επιβάρυνσή του με τις σχετικές δαπάνες. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ν. 3918/2011, ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. κατέστη καθολικός διάδοχος, μεταξύ άλλων, του κλάδου υγείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και υπεισιήλθε στις υποχρεώσεις αυτού, πλην των νοσοκομειακών μονάδων που εξαιρέθηκαν (άρθρο 32 ν. 3918/2011) και, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και νόμου, οι συμβάσεις των εντασσόμενων στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. φορέων εξακολουθούν να ισχύουν έναντι του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. (βλ. και ΣΤΕ 2855/2020, ΑΠ 703/2016, με τις οποίες κρίθηκε ότι η διαδοχή αφορά και σε λήξασες συμβάσεις).

20. Με τον ν. 4238/2014 άλλαξε ο σκοπός του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση του νόμου αυτού, σκοπός της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας που εισήχθη με τις διατάξεις αυτού, ήταν, αφενός *«η επικέντρωση του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. στην κύρια αποστολή του ως εθνικού ασφαλιστικού φορέα υγείας και η ενδυνάμωση του ρόλου του ως αγοραστή υπηρεσιών υγείας, με ταυτόχρονη κατάργηση του διπλού ρόλου του ως αγοραστή και παρόχου υπηρεσιών υγείας»* και αφετέρου *«η ανάπτυξη του Πρωτοβάθμιου Εθνικού Δικτύου Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ), ενός ενιαίου συστήματος Πρωτοβάθμιου Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.) στην Ελλάδα»*.

21. Συνεπώς μετά τη σύσταση του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. με το άρθρο 17 παρ. 1 του ν. 3918/2011 και την έναρξη της λειτουργίας του από τις 2-9-2011 και εντεύθεν, μεταφέρθηκαν και εντάχθηκαν στο νεοσυσταθέντα οργανισμό ως υπηρεσίες του και προσωπικό, οι κλάδοι υγείας του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, του ΟΓΑ και του τ. ΟΑΕΕ. Ως εκ τούτου, από της εντάξεως αυτής των υπηρεσιών του κλάδου υγείας παροχών εις είδος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, μόνον ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ήταν αρμόδιος για την τήρηση, αποθήκευση και φύλαξη των λογαριασμών φαρμακείων, των οποίων δεν είχε γίνει εκκαθάριση μέχρι την εν λόγω ένταξη, αλλά είχε καταβληθεί στους συμβεβλημένους με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ φαρμακοποιοούς το συνολικό ποσό της δαπάνης που αυτοί είχαν αιτηθεί, καθώς και για την ανάληψη και καταβολή της δαπάνης αποθήκευσης και φύλαξης των λογαριασμών αυτών [ad hoc ΝΣΚ 296/2016 (ατομική)].

22. Στη συνέχεια με το άρθρο 51 παρ. 1 του ν. 4387/2016 συνεστήθη ο Ε.Φ.Κ.Α. και η έναρξη λειτουργίας του ορίστηκε την 1-1-2017 και από 1-3-2020 ο ε-ΕΦΚΑ, με το ν. 4670/2020. Από την 1-1-2017 εντάχθηκαν αυτοδίκαια στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. όλοι οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης και κατέστη ο ε-Ε.Φ.Κ.Α. οιοει καθολικός διάδοχος αυτών.

23. Σε επόμενο στάδιο ορίστηκε, με το άρθρο 52 παρ. 4 του ν. 4430/2016, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 97 παρ. 1 του ν. 4486/2017, ότι μετά την 30-6-2017 οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., που προέρχονται από Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, των οποίων οι κλάδοι υγείας τους έχουν ενταχθεί στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., μεταφέρονται και βαρύνουν τελικά τον προϋπολογισμό του Ε.Φ.Κ.Α.. Εξάλλου, ο νομοθέτης αποβλέποντας στην εξόφληση όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του κλάδου υγείας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., από 1.1.2006 και εντεύθεν, όρισε με το άρθρο 12 του ν. 4578/2018, ότι οι υποχρεώσεις αυτές *«εκκαθαρίζονται και πληρώνονται από τον Ε.Φ.Κ.Α.»*. Εξαιρεση αποτελούν, κατά ρητή πρόβλεψη, οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τριών πρώην Ταμείων: α) του ΟΠΑΔ, β) του Οίκου Ναύτου και γ) του ΤΑΥΤΕΚΩ (Τράπεζες και Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας). Αυτές οι υποχρεώσεις των τριών πρώην Ταμείων παραμένουν και εξακολουθούν να παρακολουθούνται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του (ΣΤΕ 759/2020).

Από την συνδυαστική ερμηνεία των παραγράφων 1 και 13 του άρθρου 12 του ν. 4578/2018 και του άρθρου 1 της με αριθμ. οικ. 32377/1796/25-8-2020 (Β' 3520) κ.υ.α. του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όπως ισχύει, προκύπτει ότι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που κατά τα ανωτέρω, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται από τον Ε.Φ.Κ.Α. νοούνται αυτές προς τα φαρμακεία, λοιπούς συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, όπως ιατρούς, κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, εργαστήρια φαρμακευτικές εταιρείες, προμηθευτές υγειονομικού και λοιπού υλικού και προς ασφαλισμένους των τέως Φ.Κ.Α., που αφορούν τα έτη από 1-1-2006 έως την ένταξη εκάστου κλάδου υγείας στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., για τις οποίες έχουν εκδοθεί τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, παραστατικά ή αποδεικνύεται η παροχή των υπηρεσιών ή η παραλαβή των προϊόντων και δεν έχουν εξοφληθεί. Σημειωτέον ότι οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, στις οποίες περιλαμβάνονταν και τα τμήματα φαρμακευτικού, μεταφέρθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. από 1-1-2012, δυνάμει της με

αριθμό Φ.80000/οικ.32115/2009 (Β΄ 3010/29.12.2011) κ.υ.α. των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υγείας.

24. Επί των ερωτημάτων αυτών και καθ' όσον αφορά τον προκάτοχο του e-Ε.Φ.Κ.Α., τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, έχει δοθεί η απάντηση, με τη ΝΣΚ 296/2016 (ατομική), ότι, μετά την ένταξη στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. των υπηρεσιών του κλάδου υγείας σε είδος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. είναι αρμόδιος, τόσο για τη τήρηση, αποθήκευση και φύλαξη των λογαριασμών φαρμακείων, των οποίων δεν έχει γίνει εκκαθάριση, αλλά είχε καταβληθεί στους συμβεβλημένους φαρμακοποιούς το συνολικό ποσό της δαπάνης που είχαν αιτηθεί, όσον και για την ανάληψη και καταβολή της δαπάνης τήρησης, αποθήκευσης και φύλαξης των εν λόγω λογαριασμών, καθώς και για την καταβολή μισθωμάτων των χρησιμοποιούμενων προς τούτο μισθίων ακινήτων. Η απάντηση, δε, αυτή δεν επηρεάζεται και επί του παρόντος υπό την ισχύ της παραγράφου 4 του άρθρου 52 του ν. 4430/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 97 του ν. 4486/2017, για την μετά την 30.6.2017 μεταφορά, παρακολούθηση και επιβάρυνση του προϋπολογισμού του Ε.Φ.Κ.Α. με τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., που προέρχονται από Φ.Κ.Α., οι κλάδοι υγείας των οποίων εντάχθηκαν σ' αυτόν, πλην των κατά τα ανωτέρω εξαιρέσεων, ούτε και μετά την ισχύ του άρθρου 12 παρ. 1 ν. 4578/2018, σύμφωνα με το οποίο οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των κλάδων υγείας των Φ.Κ.Α., που εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., πλην των Φ.Κ.Α., που εξαιρέθηκαν κατά τα ανωτέρω, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται από τον Ε.Φ.Κ.Α. μέχρι 30.6.2022. Τούτο, δε, διότι οι εν λόγω διατάξεις αφορούν σε ληξιπρόθεσμες, ήτοι μη εισέτι εξοφληθείσες υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και όχι σε ήδη εξοφληθείσες, ως οι υποχρεώσεις του ερωτήματος, οι οποίες έχουν εξοφληθεί ολοσχερώς προς τους δικαιούχους, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού Φαρμακευτικής Περιθάλψης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την με αριθμό φ. 40021/10426/1412/22-5-2007 απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

25. Τέλος, επισημαίνεται ότι η κατά το ιστορικό πάροδος μακρού χρονικού διαστήματος χωρίς να καταβάλλεται στους ιδιοκτήτες του επίμαχου ακινήτου αποζημίωση εξωσυμβατικής χρήσης αυτού, λόγω των αμφιβολιών των υπηρεσιών του e-ΕΦΚΑ και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ως προς τον υπόχρεο προς τούτο, μεταξύ αυτών, φορέα, επιβάλλει την άμεση, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, εξόφληση των ως άνω δικαιούχων και προς αποφυγή, συγχρόνως, επιβάρυνσης της σχετικής οφειλής με τυχόν τόκους και δικαστικά έξοδα.

Περαιτέρω, επιβάλλεται όπως οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. διερευνήσουν αν καταλείπεται και επί του παρόντος δυνατότητα, κατά τις κείμενες διατάξεις, διενέργειας κατασταλτικού ελέγχου ή εκκαθάρισης στα φυλασσόμενα (σε ακίνητα τρίτων) αρχεία των φαρμακευτικών υπηρεσιών του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ακολούθως, δε, ενεργήσουν αναλόγως, είτε απελευθερώνοντας ακίνητα στα οποία φυλάσσονται αρχεία των οποίων δεν απαιτείται εκ του νόμου η διατήρηση, είτε συνάπτοντας νομίμως συμβάσεις μίσθωσης των αναγκαίων για το σκοπό αυτό ακινήτων.

Απάντηση.

26. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα), γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής: α) ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. είναι ο αρμόδιος φορέας, για τη τήρηση, αποθήκευση και φύλαξη των λογαριασμών φαρμακείων των οποίων δεν έχει γίνει εκκαθάριση, αλλά είχε καταβληθεί στους συμβεβλημένους φαρμακοποιούς το συνολικό ποσό της δαπάνης που είχαν αιτηθεί, καθώς και για την ανάληψη και καταβολή της δαπάνης τήρησης, αποθήκευσης και φύλαξης των εν λόγω λογαριασμών, οι οποίοι έχουν αποθηκευτεί στο ακίνητο της οδού Παπαδοπούλου 1, στους Αμπελοκήπους Θεσσαλονίκης και β) ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. βαρύνεται με την δαπάνη αποθήκευσης αυτών των αρχείων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 24 /6/2022

Ο Πρόεδρος του ΣΤ' Τμήματος ΝΣΚ

Οι Εισηγητές

Γεώργιος Κανελλόπουλος
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Αικατερίνη Γαλάνη
Νομικός Σύμβουλος

Παναγιώτης Πανάγος
Νομικός Σύμβουλος

Γεωργία Καπόρη
Πάρεδρος ΝΣΚ